

Accountantsverslag

over het boekjaar 2017



GEMEENTE
ROZENDAAL

Aan de Raad
van de gemeente Rozendaal
Kerklaan 1
6891 CL ROZENDAAL

Doetinchem, 12 juni 2018
334601/376/105

Geachte raadsleden,

Wij hebben de jaarrekening 2017 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag zijn de belangrijkste resultaten van onze controle weergegeven. Graag lichten wij dit verslag en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader aan u toe.

Het doel van dit verslag is u te informeren over onze bevindingen. Tevens hebben wij aanbevelingen opgenomen. U heeft aan ons voor de controle van de jaarrekening 2017 aandachtspunten meegegeven. Hierover hebben wij ook gerapporteerd.

Wij hebben dit verslag in concept onder meer met de portefeuillehouder Financiën en de gemeentesecretaris besproken. Hun reactie is hierin - voorzover relevant - verwerkt.

Dit verslag is uitsluitend voor u bestemd en is niet bestemd om voor andere doeleinden te worden gebruikt.

Tot slot willen wij onze dank uitspreken voor de medewerking die ons gedurende de uitvoering van onze controlewerkzaamheden is verleend.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman



R.H. Gosselink-Wolbrink RA

INHOUD

1.	Inleiding	5
1.1	Onze opdracht	5
1.2	Onze onafhankelijkheid	5
2.	Hoofdpunten uit de controle	5
2.1	Controleverklaring bij de jaarrekening 2017	5
2.2	Niet gecorrigeerde controleverschillen	5
2.3	Onzekerheden WMO en Jeugdbeleid	6
2.3.1	Leveringen zorgaanbieders	6
2.3.2	PGB bestedingen	6
2.3.3	Eigen bijdrage CAK	6
2.4	Aandachtspunten controlecommissie	7
2.5	Verloop van de controle.....	8
3.	Belangrijkste bevindingen rechtmatigheid	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Begrotingscriterium	9
3.3	Voorwaardencriterium.....	9
4.	Belangrijkste bevindingen getrouwheid	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Vennootschapsbelasting.....	10
4.3	Schatkistbankieren.....	10
4.4	Materiele vaste activa	10
4.5	Grondexploitatie	10
4.5.1	Winst 2017	10
4.5.2	Schattingen resultaten grondexploitaties	11
4.6	Eigen vermogen	11
5.	Kwaliteit interne beheersing 2017	11
5.1	Interne beheersing	11
5.2	Wat hebben wij gedaan?	11
5.3	Algemene beheersing	12
5.4	Processen.....	13
5.5	Belangrijkste resultaten van extra maatregelen jaarrekeningcontrole	14
5.6	Informatietechnologie	15
5.7	Opvolging managementletter 2016.....	15
6.	Financiële positie	15
6.1	Saldo van baten en lasten	15
6.2	Financiële positie en weerstandsvermogen.....	15
6.3	Bestemmingsreserves	16

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

	4.
6.4	Schuldpositie 16
7.	Jaarstukken 16
7.1	Kwaliteit van de jaarstukken 16
7.2	Naleving van de verslaggevingsregels 16
7.3	Jaarverslag en paragrafen 16
8.	Single Information en Single Audit 17
9.	Afsluiting 17

1. INLEIDING

1.1 Onze opdracht

U heeft ons de opdracht verstrekt de jaarrekening 2017 van de gemeente Rozendaal te controleren. Onderdeel van de jaarrekening is de SiSa bijlage. Met deze bijlage legt het College verantwoording over de besteding van Rijksbijdragen af aan het Rijk.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 413 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 49.000 (1% van de werkelijke lasten) en voor onzekerheden € 147.500 (3% van de lasten). Voor SiSa hebben wij dezelfde goedkeuringstoleranties gehanteerd omdat de totale verantwoording van de regelingen kleiner is dan € 125.000.

1.2 Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2017 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

2. HOOFDPUNTEN UIT DE CONTROLE

2.1 Controleverklaring bij de jaarrekening 2017

Onze controleverklaring heeft 2 oordelen.

Wij zijn voornemens zowel voor de getrouwheid als voor de rechtmatigheid goedkeurende oordelen te verstrekken. Er zijn niet-gecorrigeerde fouten en onzekerheden door ons vastgesteld en gerapporteerd. Deze fouten en onzekerheden zijn beiden lager dan de toegestane fouten (< € 49.000) en onzekerheden (< € 147.500).

2.2 Niet gecorrigeerde controleverschillen

Met de financiële functionarissen hebben wij onze controlebevindingen besproken. Naar aanleiding hiervan zijn aanpassingen in de jaarrekening verwerkt. Deze zijn juist en volledig verwerkt.

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van niet in de jaarrekening 2017 verwerkte controleverschillen. Met u hebben wij geen afspraak gemaakt welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. Wij rapporteren in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 2.900.

Omschrijving	Fouten in €	Onzekerheden €	Verwijzing verslag
Getrouwheid			
- Uitgaven zorgorganisaties		10.281	2.3.1
Totaal	0	10.281	
Rechtmatigheid			
- Uitgaven zorgorganisaties		10.281	2.3.1
Totaal	0	10.281	

2.3 Onzekerheden WMO en Jeugdbeleid

2.3.1 Leveringen zorgaanbieders

In 2017 is in totaal voor € 158.000 uitbesteed aan zorgaanbieders voor het verlenen van hulp uit hoofde van de WMO en de Jeugdwet. Aan de zorgaanbieders is verzocht controleverklaringen aan te leveren bij de productieverantwoordingen. Voor een bedrag van € 10.281 hebben een aantal zorgaanbieders geen controleverklaring opgeleverd. Van deze lasten weten wij niet of deze getrouw zijn en rechtmatig zijn besteed. Deze onzekerheid is lager dan in 2016 (€ 37.294).

2.3.2 PGB bestedingen

In 2017 is € 17.000 PGB-budget beschikbaar gesteld om zorg in te kopen. De zekerheid die de accountant van de Sociale Verzekeringsbank ons kan geven over de rechtmatigheid en de getrouwheid is beperkt. Op grond van een aantal extra verrichte controlewerkzaamheden is de onzekerheid gereduceerd voor wat betreft de prestatielevering zo goed als nihil.

2.3.3 Eigen bijdrage CAK

In 2017 is € 14.000 ontvangen van het CAK inzake de eigen bijdrage over de zorgverlening WMO en jeugd. Om privacy redenen is de gegevensverstrekking van het CAK aan gemeenten ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Deze onzekerheid is voldoende toegelicht in de jaarrekening.

2.4 Aandachtspunten controlecommissie

U heeft ons via de controlecommissie de volgende vragen gesteld:

Inhuur, voldoet de gemeente Rozendaal aan de wetgeving inzake de ZZP'ers?

De inhuur van ZZP'ers bestaat uit 2 contracten. De contracten van deze ZZP'ers zijn opgesteld volgens het voorgeschreven model van de belastingdienst. Bij het formuleren van een nieuwe opdracht wordt een nieuw contract opgesteld. De handhaving op de wet DBA, waarin duidelijkheid wordt gegeven over de werkrelatie tussen werkgevers en ZZP'ers, is opgeschort door het Rijk tot 2020. Tot 1 januari 2020 geldt een overgangsregeling in afwachting van de nieuwe wet. Overigens is er in 2017 meer inhuur geweest. Deze is via erkende organisaties gelopen, waaraan contracten ten grondslag liggen.

WMO, zijn er voldoende checks en balances inzake de uitbesteding van de WMO-taken aan Rheden?

De checks en balances inzake de uitbesteding WMO en Jeugd aan Rheden zijn beperkt. De gemeente Rheden voert een interne controle uit op het proces als geheel maar rapporteert daarover niet altijd terug aan Rozendaal. De bevindingen betreffen het algemene proces, niet de specifieke situatie van de gemeente Rozendaal.

Wij adviseren in de dienstverleningsovereenkomst met Rheden concrete afspraken te maken over de uit te voeren interne controle op de uitgaven aan de cliënten van Rozendaal.

Managementletter 2016

Welke opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit de managementletter van 2016?

In de managementletter 2017 wordt nader ingegaan op de opvolging van de aanbevelingen uit de managementletter van 2016. De managementletter is aan u ter beschikking gesteld door de gemeentesecretaris via de mail.

Ter informatie hebben wij de opvolging voor u ook vermeld in paragraaf 5.8.

Financiële verordening, voldoet de jaarrekening aan de vereisten zoals deze gemeld worden in de financiële verordening?

De jaarrekening voldoet aan de vereisten zoals deze gemeld worden in de financiële verordening. In paragraaf 4.4 wordt een toevoeging met betrekking tot de materiële vaste activa geadviseerd. In paragraaf 4.7 is aangegeven dat de nota reserves en voorzieningen in 2017 niet opgesteld is. Deze wordt in 2018 aangeboden.

Winstneming GREX, beoordeling andere wijze van winstneming en toelichting in de jaarrekening. Consequenties voor de cijfers van 2016?

De gewijzigde systematiek voor het winst nemen van grondexploitatieprojecten is juist verwerkt in de jaarrekening. In 2017 is een winst in het exploitatieresultaat verantwoord van € 2.160.000 waarvan € 773.000 betrekking heeft op 2016 en eerdere jaren bedraagt.

Nieuwbouw school, wie is de juridisch eigenaar van de school?

De school is op dit moment juridisch eigendom van de gemeente Rozendaal. Ambtelijk is de overdracht van het eigendom van de school in voorbereiding. Zodra hierover besluitvorming heeft plaats gevonden zal het juridisch eigendom worden overgedragen.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Peuterspeelzaal De Eekhoorn, is er een risico inzake Europese staatsteun bij de verleende extra subsidie in 2017?

Na de harmonisering van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk door het Rijk is er juridisch en financieel geen onderscheid meer te maken tussen deze 2 diensten. Het verlenen van een bijdrage hoeft niet als staatsteun te worden aangemerkt als zij valt onder de de-minimisvrijstelling. Deze verordening bepaalt dat decentrale overheden ondernemingen tot € 200.000 steun kunnen verlenen zonder dat er sprake is van staatssteun. Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren. De bijdrage aan de peuterspeelzaal valt hieronder.

Algemene reserve

Op de algemene reserve liggen een aantal claims in de toekomst. De controlecommissie geeft aan onvoldoende zicht te hebben op de claims in de toekomst. Graag hier een toelichting op in de jaarrekening.

In de jaarrekening 2017 wordt een toelichting gegeven op de claims voor 2018 bij het verloop van de Algemene Reserve.

Het verloop van 2019 en verder wordt getoond in de programmabegroting 2018-2021.

Wij adviseren ook een tekstuele toelichting te geven inzake de claims bij de programmabegroting.

Verplichtingen inzichtelijk, er is bij de controlecommissie behoefte aan inzicht in de lopende contracten.

In 2017 is naar aanleiding van de managementletter een contactenregister opgesteld. Hierin zijn alle contracten geïnventariseerd met de omvang en de afloop. Dit register is intern beschikbaar. In de jaarrekening zijn de contracten groter dan de Europese aanbestedingsgrens toegelicht als niet-uit-de-balans-blijvende-verplichtingen.

2.5 Verloop van de controle

Met uw gemeente hebben we samen opgetrokken om de jaarrekening zo efficiënt mogelijk te kunnen controleren. Ons zijn de stukken aangereikt die we nodig hadden om de controle te kunnen uitvoeren.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN RECHTMATIGHEID

3.1 Inleiding

Bij de controle van de rechtmatigheid beoordelen wij of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2017 gecontroleerd op rechtmatigheid.

In de volgende paragrafen gaan wij nader in op de voorgeschreven criteria.

3.2 Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met 10 programma's te werken. U heeft het College toestemming gegeven om binnen de bandbreedtes van de beleidsregels, die u heeft samengesteld, te opereren. Het College legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het College zijn nageleefd door vast te stellen dat de werkelijke lasten de begrote lasten niet hebben overschreden.

Op de onderstaande programma's zijn de gerealiseerde lasten hoger dan begroot:

Programmalasten (excl. Dotatie reserves)	Begroting na wijziging	Werkelijke lasten 2017	Overschrijding
2. Verkeer en vervoer	266.326	286.464	-20.138
5. Afvalverwerking, riool en milieu	271.668	284.944	-13.276
6. Financieel beleid	7.400	31.222	-23.822
8. Openbaar groen, monumenten en recreatie	95.470	105.207	-9.737
10. Bestuursorganen intern en extern	329.921	332.970	-3.049
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.342.283	1.352.191	-9.908

De overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid, zijn open einderegelingen of er staan hogere baten tegenover. Er is een specifieke toelichting inzake de begrotingsrechtmatigheid opgenomen in de jaarstukken. Derhalve zijn de uitgaven rechtmatig geweest.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de uitgaven voor investeringen hebben plaatsgevonden binnen de door u vastgestelde kredieten.

3.3 Voorwaardencriterium

Wij hebben vastgesteld of de financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met het door u vastgestelde normenkader voor het jaar 2017.

Onze belangrijkste bevindingen - naast die over de WMO en de Jeugdzorg - betreffen.

1. Aanbestedingen

Op basis van een inkoopanalyse hebben wij de rechtmatigheid van de inkoop gecontroleerd. Hieruit is gebleken dat de aanbestedingen rechtmatig zijn geweest.

2. Sociale uitkeringen

U heeft besloten het verstrekken van bijstandsuitkeringen uit te besteden aan de gemeente Rheden. De controle van de rechtmatigheid en getrouwheid van de verstrekte uitkeringen heeft door ons plaatsgevonden. Wij hebben vastgesteld dat de uitkeringen rechtmatig zijn verstrekt.

3. Criterium van misbruik en oneigenlijk gebruik

Wij hebben vastgesteld dat de lasten, baten en balansmutaties niet tegenstrijdig zijn geweest met de regels voor misbruik en oneigenlijk gebruik.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN GETROUWHEID

4.1 Inleiding

Bij de controle van de getrouwheid beoordelen wij of de baten en lasten en de mutaties in de balans tijdig, juist en volledig zijn verantwoord.

Onze belangrijkste bevindingen voor de getrouwheid betreffen:

4.2 Vennootschapsbelasting

Uw gemeente is vanaf 2016 in principe belastingplichtig. Uw organisatie wordt bij de aangifte voor de vennootschapsbelasting ondersteund door een extern adviesbureau. De winst op het grondexploitatie project de Del valt onder de VPB-plicht. Over 2016 en 2017 zijn voorlopige aangiften opgesteld op basis waarvan de jaarstukken zijn opgesteld. De belastingdienst heeft over deze aanslagen nog geen definitief uitsluitel gegeven. Er zijn Nederland breed nog veel vragen over de wijze van berekening.

4.3 Schatkistbankieren

In het 2^e kwartaal 2017 is een overschrijding op het drempelbedrag opgetreden. De drempel bedraagt € 250.000 en het gemiddeld aangehouden saldo liquide middelen in het 2^e kwartaal bedraagt € 274.046.

Wij hebben geadviseerd te anticiperen op de ontvangsten in het tweede kwartaal waardoor de drempel niet meer wordt overschreden.

4.4 Materiele vaste activa

De waarderingsgrondslagen van de materiele vaste activa zijn vastgelegd in de financiële verordening. Hierin ontbreekt het moment waarop de afschrijving moet starten.

Wij hebben u geadviseerd in de financiële verordening het moment van de start van de afschrijving op te nemen.

4.5 Grondexploitatie

4.5.1 Winst 2017

Met ingang van 2017 gelden nieuwe regels voor de winstneming in de actieve grondexploitaties. De winst wordt jaarlijks bepaald door het percentage van de gerealiseerde verkopen x het percentage van de gerealiseerde kosten x de verwachte winst op het complex. Verliezen moeten nog steeds worden genomen als deze worden verwacht.

De nieuwe winstnemingsystematiek heeft in 2017 geleid tot een totale winst in de grondexploitatie van € 2.160.000. Voor een bedrag van € 773.000 heeft dit betrekking op 2016 en eerder jaren. Het gehele resultaat is in 2017 verwerkt. Het effect op de beginbalans is in de jaarrekening toegelicht.

4.5.2 Schattingen resultaten grondexploitaties

Per 31 december 2017 heeft uw gemeente een boekwaarde van € 1,3 miljoen tegenover per 31 december 2016 € 2 miljoen. In 2017 zijn diverse verkopen gerealiseerd (€ 3,2 miljoen) en beperkte lasten gemaakt (€ 0,2 miljoen).

Voor de berekening van de verwachte resultaten in de grondexploitatie heeft uw College uitgangspunten geformuleerd. De volgende zijn in 2017 onder meer gehanteerd:

- Een verwachte stijging van de verkoopprijzen van grond voor 0%
- Een verwachte kostenstijging van 2%
- Een buffer voor onverwachte risico's van € 7.000
- Geen rekenrente
- Een disconteringsvoet van 2%

Wij vinden deze uitgangspunten acceptabel en consistent aan voorgaande jaren. Er is rekening gehouden met de onzekerheden en verwachte ontwikkelingen. Jaarlijks worden deze percentages bepaald en vastgesteld.

4.6 Eigen vermogen

In de financiële verordening wordt voorgeschreven dat het College jaarlijks aan de raad een nota reserves en voorzieningen dient aan te bieden. De nota voor 2017 is niet opgesteld, maar wordt in 2018 aangeboden tegelijk met de jaarrekening.

Wij hebben u geadviseerd de voorwaarde uit de financiële verordening te schrappen en de analyse, toelichting en besluitvorming op de reserves te integreren in de programmabegroting en jaarrekening.

5. KWALITEIT INTERNE BEHEERSING 2017

5.1 Interne beheersing

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de kwaliteit van de voor het samenstellen van de jaarrekening belangrijke processen gecontroleerd. Onze bevindingen en aanbevelingen hierover hebben wij in januari 2018 aan het College gerapporteerd. Onze belangrijkste aanbevelingen voor wat betreft de algemene besturing en beheersing zijn in dit hoofdstuk opgenomen, alsmede de wijze waarop wij hiermee zijn omgegaan.

5.2 Wat hebben wij gedaan?

Wij hebben in het kader van onze controle-opdracht een interimcontrole uitgevoerd. Hierbij hebben wij de administratieve organisatie en interne beheersing van de belangrijkste processen, voor zover van belang voor onze jaarrekeningcontrole, beoordeeld en gecontroleerd. Wij hebben tijdens de interimcontrole alleen de inrichting en het bestaan van de inrichting vastgesteld en hebben de werking nog niet getoetst. Wel zijn intern reeds interne controlewerkzaamheden uitgevoerd, waarvan wij ook gebruik hebben gemaakt bij de controle. De hierin opgenomen sturings- en beheersingsmechanismen, alsmede het zelfcontrolerende vermogen en het management control systeem van uw organisatie, staan hierbij centraal.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

De werkzaamheden hebben zich primair gericht op de onderbouwing van de controleverklaring bij de jaarrekening. Wij beoordelen in hoeverre de interne organisatie de risico's op fouten in de jaarrekening en rechtmatigheid afdekt. Vervolgens bepalen wij het effect hiervan op de gegevensgerichte werkzaamheden die wij tijdens de jaarrekeningcontrole uitvoeren. Daarnaast signaleren wij vanuit de controle verbeter- c.q. adviespunten ten aanzien van de verdere ontwikkeling van de interne beheersing.

5.3 Algemene beheersing

Cultuur

Sterk

De omvang van uw organisatie is zeer beperkt. Daardoor kunnen niet altijd de benodigde controlemaatregelen en functiescheidingen worden aangebracht. Wij hebben in onze advisering hiermee rekening gehouden. Bij het ontbreken van belangrijke beheersingsmaatregelen zullen wij samen met u bepalen welke extra gegevensgerichte controlemaatregelen voor de balanscontrole (moeten) worden uitgevoerd en wie wat doet. Er is een hands on cultuur. Als er knelpunten zijn, dan worden deze samen opgelost.

Besturings- en beheersingsinstrumenten

Sterk

De begroting, de tussentijdse cijfers en de jaarrekening zijn qua inrichting voldoende en vormen een goede basis voor kaderstelling en controle. De omvang van de begroting en de jaarstukken is ingeperkt. De voorgeschreven aanpassingen op grond van de vernieuwde BBV zijn opgenomen in de begroting 2017. De programmastructuur is in overeenstemming gebracht met de voorgeschreven taakvelden.

Interne controle

Sterk

Er is een systeem van interne controle, een intern controleprogramma en een intern controleur die interne controles uitvoert. U staat open voor controles en wil graag verbeteren als het kan en past. De resultaten van de laatste onderzoeken van de waarderingskamer en de GBA audit waren beide positief.

Informatiebeveiliging

Sterk

Informatiebeveiliging is een zeer belangrijk thema. Dit is duidelijk onder uw aandacht. De nieuwe privacywetgeving komt eraan en tevens is ENSIA, een overkoepelend beheersingssysteem voor de informatiebeveiliging - geïntroduceerd. Met betrekking tot ENSIA is een collegeverklaring opgesteld en deze is door een onafhankelijke auditor onderzocht. Het oordeel is dat de informatiebeveiliging van Suwinet per 31 december 2017 in opzet en bestaan voldoet van de beheersingsmaatregelen aan de normen Suwinet.

Ten behoeve van de aanstelling van de functionaris gegevensbeheer is een tijdelijke oplossing gevonden in ondersteuning van een extern bureau. Er is overleg gaande tussen de buurgemeenten voor een structurele oplossing van de functie van FG.

Risico's

Ontwikkel

De financiële functionaris heeft een risicoanalyse opgesteld. Deze geeft een goed overzicht van de risico's. Wij adviseren u risicomanagement ook integraal met iedereen te delen en uit te wisselen, zodat risicobeheersing gemeentebreed in de organisatie wordt opgepakt. U heeft geen specifiek risicobeleid geformuleerd.

5.4 Processen

Vanuit de interimcontrole zijn onderstaand de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen opgenomen.

Aanbestedingen

Hoog

Bevinding

Het proces van aanbestedingen is belegd bij de budgethouder. Door het ontbreken van een signaleringsmiddel wordt het risico gelopen dat een aanbesteding niet of niet tijdig volgens de juiste spelregels wordt gedaan.

Aanbeveling

Wij adviseren u preventief toe te zien op de tijdigheid en juistheid van de aanbestedingen door het inrichten en gebruiken van een contractenregister en een aanbestedingskalender (o.b.v. vervaldata).

Opvolging mei 2018

Het contractenregister is ingericht.

Grondexploitaties

Hoog

Bevinding

De planexploitaties worden door de Planeconoom opgesteld. Hij maakt hierbij gebruik van informatie uit verschillende bronnen. Op de juistheid en volledigheid van de planexploitaties vindt geen interne controle plaats.

De regels omtrent de winstneming zijn gewijzigd. De verwachte winst is vooralsnog niet in de begroting 2018 opgenomen.

Het bepalen van de wijze van voorzieningen treffen voor de grondexploitatie is een subjectief proces en wordt door de medewerker VROM in overleg met de beleidsmedewerker financiën gedaan.

U heeft ons gevraagd de interne controles voor 2017 op de grondexploitaties uit te voeren.

Aanbeveling

Wij adviseren u de nieuwe wijze van winstneming zo spoedig mogelijk voor te bereiden. Dit heeft een groot effect op de omvang van de winst en de toelichting van de waarderingssystematiek in de jaarrekening.

Wij adviseren de verwachte winst voor de grondexploitaties in de toekomstige begrotingen op te nemen en de uitgangspunten en de wijze van het bepalen van de voorziening voor verwachte verliezen vast te leggen.

Opvolging mei 2018

De winst is in de jaarrekening 2017 opgenomen.

Subsidieverstrekingen

Midden

Bevinding

Het voorgeschreven aanvraagformulier wordt niet altijd gebruikt en de termijnen worden niet altijd nageleefd. Ook wordt de checklist met toetsingspunten niet altijd toegepast.

Aanbeveling

Het in overeenstemming brengen van de subsidieverordening met de procedure. Nu wordt afgeweken van de subsidieverordening.

Opvolging mei 2018

Deze aanbeveling is nog niet opgevolgd. Dit is onder de aandacht.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Leerlingenvervoer

Midden

Bevinding

De toetsing van de rechtmatigheid is volledig uitbesteed aan de gemeente Rheden. De gemeente Rozendaal heeft alleen inzicht in de jaarlijkse factuur achteraf en specificatie van de factuur. Deze wordt voorzover dat kan gecontroleerd. Er is geen inzicht in de volledigheid van de eigen bijdrage.

Aanbeveling

De controle van de juistheid en de rechtmatigheid van de uitgaven voor leerlingenvervoer door de intern controleur van de gemeente Rheden te laten uitvoeren en hierover verslag te doen.

- Het controleren van de rechtmatigheid en juistheid van de factuur voor leerlingenvervoer.
- Het controleren van de volledigheid van de eigen bijdrage van de ouders

Opvolging mei 2018

Over 2017 zijn alle gegevens van de leerlingen en routes ontvangen. Aan de hand daarvan is afstemming verricht met Rheden alvorens de factuur is opgesteld en betaald.

Begrotingswijzigingen

Midden

Laag

Bevinding

Er vindt geen controle plaats op de volledigheid, de juistheid en de juiste verwerking van begrotingswijzigingen. Als begrotingswijzigingen niet worden verwerkt dan hebben budgethouders verkeerde informatie en kunnen gemakkelijk begrotingsover- en onderschrijdingen ontstaan.

Aanbeveling

Het gedurende het jaar controleren of alle Raadsbesluiten hebben geleid tot een volledige en juiste verwerking van begrotingswijzigingen.

Opvolging mei 2018

De volledigheid van de verwerkte begrotingswijzigingen is tijdens onze controle vastgesteld.

5.5 Belangrijkste resultaten van extra maatregelen jaarrekeningcontrole

Tijdens de interimcontrole hebben wij onvolkomenheden in de processen vastgesteld en gerapporteerd in de managementletter. Wij hebben op grond van de bevindingen zelf aanvullende controlemaatregelen uitgevoerd, teneinde de getrouwheid van de jaarrekening 2017 en de rechtmatigheid van de lasten en baten en de balansmutaties in 2017 te kunnen vaststellen. De resultaten hiervan waren als volgt:

- Op de grondexploitatie hebben wij controle uitgevoerd op de juistheid en volledigheid van de lasten en baten. Ook is gecontroleerd of de verwachte lasten en baten zijn gebaseerd op de juiste uitgangspunten voor de berekening. Hieruit bleek dat de calculaties voldoende waren en er zijn geen aanpassingen gedaan.
- Wij hebben een inkoopanalyse uitgevoerd op inkopen boven de Europese aanbestedingsgrens. De aanbestedingen zijn conform de Europese aanbestedingsregels verricht.
- Het leerlingenvervoer is aangesloten met de onderliggende detailgegevens.
- De juistheid van de leges is vastgesteld.
- De volledigheid van de huurbaten is eveneens vastgesteld.
- De juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de begrotingsmutaties is vastgesteld.
- Voor de subsidieverstrekingen hebben wij vastgesteld dat deze juist en volledig zijn verwerkt. Wij hebben het College aandacht gevraagd voor een juiste naleving van de subsidieverordening voor wat betreft de formulieren en de tijdigheid.
- De factuur voor het leerlingenvervoer is juist verwerkt

5.6 Informatietechnologie

In 2017 is de ENSIA controle afgerond. Er is een verklaring ontvangen van een onafhankelijke deskundige.

In 2018 is een externe functionaris gegevensbeheer aangesteld op tijdelijke basis. In de loop van 2018 zal dit structurele invulling krijgen in overleg met de buurgemeenten.

5.7 Opvolging managementletter 2016

In 2017 zijn onderstaande punten opgepakt uit de managementletter 2016. Indien er nog punten uit 2016 open staan, dan zijn deze vermeld hiervoor.

Opgevolgde aanbevelingen	
Aanbevelingen voorgaand jaar	Voortgang
Salarissen Juistheid van de premiepercentages	Op de ingevoerde premiepercentages vindt zichtbare controle plaats.
Personeelsdossier Het personeelsdossier van de buitengewoon ambtenaar te completeren met een kopie ID, loonheffingsverklaring etc. Het te allen tijde plaatsen van de handtekening voor goedkeuring door de gemeentesecretaris op de salarismutatielijst.	De dossiers zijn gecompleteerd met de ontbrekende documenten. De gemeentesecretaris plaatst een paraaf op de aangeleverde salarismutatielijst.
Verhuur Indexatie van de huur tijdig door te voeren;	De huur is geïndexeerd voor 2017 (berichtgeving voorafgaand aan het kalenderjaar).
Leerlingenvervoer Actualiseren van de verordening met betrekking tot de vermelde drempelbedragen.	In art 15 lid 4 van de verordening wordt vermeld dat de bedragen jaarlijks worden aangepast aan de dan geldende normen.

6. FINANCIËLE POSITIE

6.1 Saldo van baten en lasten

Het saldo van de lasten en baten over het jaar 2017 bedraagt na mutaties in de reserves bijna € 2,2 miljoen positief tegenover nihil resultaat begroot. Een bedrag van € 2,1 miljoen is aangemerkt als incidentele bate en is ontstaan door de (gewijzigde) winstneming in de grondexploitaties. In 2017 is daarnaast per saldo € 270.000 aan de reserves onttrokken. De belangrijkste afwijkingen zijn per programma toegelicht.

6.2 Financiële positie en weerstandsvermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente bedraagt per jaareinde € 9,7 miljoen, waarvan € 4,3 miljoen beschikbaar is in de algemene reserve.

Incidenteel weerstandsvermogen

Uw gemeente beschikt volgens de door de organisatie gemaakte berekeningen incidenteel over voldoende weerstandsvermogen. De incidentele weerstandscapaciteit (beschikbaar incidenteel weerstandsvermogen) bedraagt € 4,3 miljoen, tegenover een ingeschat incidenteel risico (benodigd incidenteel weerstandsvermogen) van afgerond € 0,5 miljoen.

Structureel weerstandsvermogen

Het structurele weerstandsvermogen (beschikbaar structureel weerstandsvermogen) is met € 10.000 lager (en daarmee onvoldoende) dan het ingeschatte structurele risico (benodigd structureel weerstandsvermogen) van € 115.000.

Risico's

Het inschatten van risico's is ontzettend moeilijk. In de werkelijkheid zijn er grotere afwijkingen mogelijk op de baten en de lasten.

Totaal

De totale weerstandsratio komt uit op 6,7 en is daarmee als uitstekend te kwantificeren.

6.3 Bestemmingsreserves

Uw Raad heeft in totaal 13 bestemmingsreserves ingesteld. De dotaties en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves beïnvloeden het resultaat en geeft aanvullende administratieve lasten. Wij hebben vernomen dat in 2018 een voorstel zal worden gedaan tot reductie van het aantal bestemmingsreserves middels de nota reserves en voorzieningen.

6.4 Schuldpositie

Uw gemeente heeft per 31 december 2017 geen langlopende schulden. De gemiddelde schuldenlast van alle gemeenten in Nederland bedraagt circa € 2.000 per inwoner. Uw gemeente heeft een goede en gezonde financiële positie.

7. JAARSTUKKEN

7.1 Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. De jaarrekening 2017 is compact en goed leesbaar. De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende.

7.2 Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Tijdens onze controle bleken er een paar afwijkingen. Deze hebben wij samen met financieel medewerker en de controller geanalyseerd en er zijn een paar wijzigingen aangebracht in de jaarrekening. De jaarstukken over 2017 voldoen vervolgens aan de wettelijke verslaggevingsvereisten,

7.3 Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen deze stukken en de jaarrekening 2017.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

8. SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. Wij hebben geen onzekerheden en/of fouten geconstateerd.

In de onderstaande voorgeschreven tabel hebben onze bevindingen gerapporteerd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang €	Toelichting
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

9. AFSLUITING

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.